

HERKÜL MİLLAS
3 KASIM 2015
ZAMAN GAZETESİ

Bu yazıyı pazar günü, yani seçim günü sabahı yazmaya başladım, seçim sonuçlarını alınca da bitiririm düşüncesindeydim. Sonra vazgeçtim, pazar öğlen üzeri gazeteye gönderdim.

Seçim sonuçlarından bağımsız, ülkenin durumu kaygı verici. Kutuplaşmanın ötesinde, güven krizinin ötesinde, hukuksuzlukların ötesinde, daha kötüsü, artık bir meşruiyet sorunu yaşanıyor. Yapılanların meşru görünmesine çalışılmıyor bile. Yalancıkandan olsun, uyduruk bir gerekçe göstermek gereği bile duyulmuyor. “Gereği görüldüğünde” bir emirle uygulamaya geçiliyor. Anayasa ihlal ediliyor diye bağırınlar olsa bile buna bir cevap verecek merci kalmamış gibi. “Basın işletmesi olarak kurulan basımevi ve eklentileri... bir suçtan mahkûm olma hariç, suç

aleti olduğu gerekçesiyle zapt ve müsadere edilemez ve işletmekten alıkonulamaz” diye gayet açık bir ifade var Anayasa’da (madde 30). Mahkûmiyet yok; ama zapt var ve işletmeden alıkoyma var. Ve bunun hesabını verme sorumluluğunu taşıyan yok. Daha kötüsü, bu durumu sineye çeken toplumun büyük bir kesimi.

Mevcut durum deđişebilecek mi?

Yasaların ve anayasanın uygulanmasından söz edenler artık gerçekçi olmayan, bir hayal dünyasında yaşayan kimseler olarak algılanıyor. Temel olan artık güçtür, istediğini, keyfi de olsa yapabildir. Muhalefet bir ağızdan, aydınların büyük bölümü, demokratik ülkelerin hemen hemen hepsi, dünya basınının bütünü kaygılarını dile getiriyor. Cevap hazır: Hepsi kötü niyetli, hepsi bize darbe yapıyor, hepsi hain, her şey kumpas. Anayasadan dünya kamuoyuna kadar kimseye artık değer vermiyoruz, biz bildiğimizi yaparız havası esiyor. Seçimler bu durumu değiştirebilir mi?

Yanlış nedir, doğru nedir diye savunanları ibretle izliyorum. Oy getiren eylemler “doğru”, kaybettirenler “yanlış” sayılıyor. Deđerler krizi derler buna. Yani iktidarda kalmak temel amaç olmuş. Başarının kıstası oy almak oluyor. Demagojinin erdem, iktidara yaslanmanın hedef sayıldığı bir ortam. Oyları toplayan artık bütün değerlerin referansı oluyor: O ne derse, odur. Yani liberal demokrasinin tersi ne varsa ona vardık demektir. Kazanan seçimi kazanmıyor, doğrunun, hakkın ve ahlakın simgesi de oluyor adeta. Yasaların, temel demokratik hakların çok üstünde bir yerlere yerleşiyor. Adaletin ne denli iyi çalışmasına pek önem verilmemesinin nedeni de bu olsa gerek.

Güçlünün değil, doğru bildiğinin yanında olmak

Acı. Ama kara mizah gibi de. Demek ki iş çığırından çıkmış, frenler patlamış, absürt, anlamsız. Geçen güne kadar onun adını barış ile bir arada ananlar şimdi onun için teröristtir diyorlar! Düne kadar adıyla değil de adresiyle anılan –Pensilvanya diye– şimdi adresi belli değil diye telaşla onu arar gibiler. İleri demokrasi dönemi gelsin diye beklediler; ve muhalif gazeteler basılıp “bizim” seçim propagandası afişine dönüştürüldüler. Televizyonda gazetecilere saldırıları, basının “ele geçirilmesini”, izliyorum. Empati yüzünden olacak ağlamaklıyım.

Sonra birden içimde ağırdan bir duygu beliriyor. Sevinç olmasına imkân yok! Mutluluk da

olamaz tabii, ama onun gibi bir his. Sonra ekrandaki “yenik” gazeteciler yardımcı oluyor, aradığım kelimeyi bulur gibi oluyorum. Biri “bu benim namusum” diyor, hazırladığı baş sayfa için. Namus kelimesi başka kelimeleri de çağrıştırıyor: Gurur. Galiba gurur duygusudur bende gelip yerleşen. O an ait olduğum saf belli olduğu için içimde bir gurur duygusu doğuyor. Ben “yanlışlar var”, “bu alanda bir iki sorun var” demiyorum. Bunları söyleyenler aynı anda yanlışları yapanların yanında saf tutmuşlar çünkü. Belki yarın dengeler değişince “o zaman biz de eleştirmiştik” diyebilmek için suret-i haktan görünüyorlar. Ben yanlıştan ve sorundan söz etmiyorum, bunların karşısındayım.

Güçlünün, iktidar olanın yanında değil de doğru bildiğinin yanında olmanın gururunu taşımak hoş. Ama aynı zamanda huzur nedenidir. Bunu birileri hiç bilemeyecek, hep gerekçeler uydurarak, açıklamalara başvurarak, davranışlarına mazeretler uydurarak yaşamak durumunda kalacaklar diye düşündüm o huzur anımda. Belki onlar da başka türlü bir huzur peşindeler; daha az riskli, daha kârlı, daha zengin bir yaşama biçiminin huzurunu. Ama buna ben rahatlık diyorum, huzur galiba farklı bir şey.

Zaman, yanlışlardan söz etme günü değil, yanlış siyasete karşı çıkma günüdür. Aslında bazı kişilere karşı çıkma zamanıdır, çünkü yanlış diye bir “şey” yoktur, kötü davranışlarda bulunan kişiler vardır. Beğenmediğimiz her durumun ve her davranışın berisinde bir neden vardır ve o nedenin ismi ve soyadı. İnsanın kimden yana olmadığını bilmesi güzel bir şey; ben huzur verici bir şey de diyorum.

Demokrasinin ne olduğunu öğretemedik!

Bu yazıyı seçim sonuçlarını bekleyerek bitirmeyi düşünmüştüm. Ama benim tutumum ve “yol haritam” seçim sonuçlarından bağımsızdır. Güçlünün ve kazananın yanında olmayı istemiyorum. İnanıklarına sadık kalmayı seçiyorum. Dilerim korkunun, dar çıkarın veya erken bunamanın etkisiyle kendime ihanet etmem. Kazanan, dileklerimin paralelindeyse tabii ki ülke ve gelecek adına sevinirim. Değilse üzülürüm, ama gururum ve namusumla yaşamımı sürdürmeye çalışırım. Huzuru bu yolda ararım.

Seçim sonuçlarından bağımsız, kim kazanırsa kazansın, Türkiye'nin kat etmesi gereken çıkışlı inişli uzun bir yolu var. Yolun sonunu görmek kolay değil. Yıllarca yanlış yetiştirilmiş kuşakların oluşturduğu bir ortamdayız. Onlara ne saygıyı, ne hakkın ne olduğunu, kısacası demokrasinin ne olduğunu öğretemedik; ne de gururun ve huzurun, yani temel insan haklarının. Şimdi ekileni biçiyoruz.

Seçim sonuçlarını beklemeden yazıyı gazeteye gönderdim. Biliyorum çünkü. Ya AKP tek başına iktidar olacak, kayyumlu değerleri temel sayılacak ve ülke genel bir kayyumla yönetilecek; ya da bir türlü aralarında anlaşamayan muhalefet egemen olacak ve sürtüşmeler sürüp gidecek. Çetin Altan bir bakıma şanslıydı demek geliyor içimden; tam zamanında ayrıldı aramızdan.